

Beauty Dish házilag

Hogyan alakítsuk át az egyszerű lámpánkat, hogy Beauty Dish legyen?

Mi is az a Beauty Dish? Hol, és mire használjuk? És készíthetünk ilyen otthon is? Természetesen ezeknek a kérdéseknek járunk utána.

Mi is az a Beauty Dish?

Magyar megfelelője a szóösszetételnek nincs, de ha mégis erőszakoskodnánk a fordításával, akkor „szépség tál” lehetne a magyar megfelelője.

Mivel tudjuk, hogy egy fotós kiegészítőről van szó, már egy ilyen buta fordításból is sejthető, hogy csakis portré fotózáshoz használatos kiegészítő lehet. A tálból pedig, hogy ez nem más, mint egy lámpa.

A Beauty Dish, műtermi portréfotózáshoz használatos műtermi lámpa, pontosabban vaku.

Létezik belőle rendszervakura szerelhető kisebb (és normál) változat is a hordozhatósága és a mérete miatt, de elsősorban műtermekben használatos.

A Beauty Dish-t a műtermi vakukhoz, reflektorokhoz tudnám hasonlítani, azzal a két legszembetűnőbb különbséggel:

- hogy ennek nagyobb az átmérője, mint a reflektoroknak
- és a vakufejjel szemben, középen egy domború fényvisszaverő felület található.

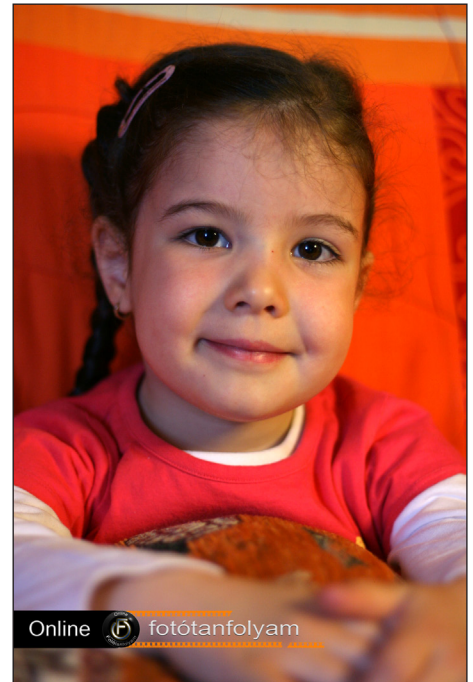
Ez a fényvisszaverő (domború) felület, vagy gömb szelet, ami a lágy világításért felelős. A vaku fénye így közvetett lesz, mert a fény először erről a középre helyezett fényvisszaverő felületről a dish hátsó, nagyméretű falára verődik, majd innen kapja a fotóalanyunk a portréfotózáshoz legjobb, lágyított fényt. A belső felülete általában fehér, vagy ezüst színű. Átmérője 40-50 cm körül van.

Mire használjuk ezeket a lámpákat?

Portrészásra. Sőt, csak portrészásra! A kialakítás miatti lágy, szórt fény amit kapunk, ehhez tökéletes! További előnye a portrészásnál, hogy a portréalany szemében sokkal természetesebb becsillanást eredményez (szemben pl. egy négyzetes formájú szoft boxal). Illetve nemcsak lágy, de egyenes is a megvilágításunk.

Elkészítése otthon:

Egy ilyen Beauty Dish-t szerettem volna már régóta készíteni (pontosabban azóta, hogy megtaláltam a tökéletes fényvisszaverő tárgyat középre), csak a lámpatest hiányzott hozzá.

A napokban eszembe jutott, hogy még évekkel ezelőtt, egy művelődési ház felújítása során sikerült megszerezni 3 db régi reflektort, amivel a nagytermet világították be.

Megkerestem a padláson, leporoltam és munkához láttam.

A középső fényvisszaverő felület nálam nem más, mint egy párologtatónak a víz és illóolaj tartó része, aminek az anyaga fém. Ezt kellett úgy rögzíteni, hogy középre essen a vaku elé. Ezt egyszerűen három ezüst szalaggal oldottam meg.

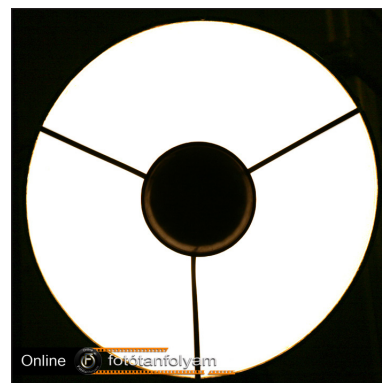
Mobilisabb, tartósabb, és hosszútávú megoldás lehet, ha erre a fém tányérra és a lámpatestre fúrunk három-három lyukat, ebbe akasztunk három picit kampót, majd ezeknél a kampóknál fogva, befőttes gumi segítségével könnyen rögzíthető a fényvisszaverő tárgyunk.

(Régebben több olyan megoldást is láttam, ahol egy a vaku felé fordított 100db-os cd tok volt a tartó szerkezet és a fényvisszaverő felület is egyben. Én ezt szándékosan kerülni szerettem volna, mivel a gyári kialakításnál a fényt nem lágyítják a két fényvisszaverő felület között, és nem szerettem volna további fényerővesztést sem.)

A foglalatba az égő helyére egy villanj-körtét csavartam be.

Amikor kipróbáltam meglepően jó eredményt kaptam. A fénye annak ellenére, hogy kisebb az átmérője (32 cm), mint a gyári kialakításúaknak, gyönyörűen szórt és egyenletes, és az árnyékok is lágyak.

Amennyiben találunk hozzá megfelelő alapanyagokat, mindenképpen érdemes kipróbálni egy Beauty Dish elkészítését, főleg ha nincs módunk arra, hogy beszerezzünk egy gyárit.

Ha tetszett a fotótipp, kattints ide, iratkozz fel,
és próbáld ki az Online fotótanfolyam ingyenes leckéit is!

Vaku átalakítása méhsejtráccsal

Írtunk már a cikkek között a vakufény lágyításáról, sőt az Online fotótanfolyamban egy egész lecke szól erről a témáról. Most nézzük meg, hogyan módosíthatjuk még a vakunk fényét.

Bár a vakuk fénye (ha dönthető a vaku feje akkor) jól irányítható, mégis egy nagyobb területet világít be.

Ha méhsejtrácsot teszünk/készítünk elé akkor a világítási szögét tudjuk lecsökkenteni. Ez egy egyszerű, könnyen elkészíthető megoldás a vakufény módosítására.

Miért van erre szükségünk? Hol használhatjuk?

Először tisztázzuk, hogy mi a méhsejtrács funkciója:

A méhsejtrács feladata, hogy a vaku fényét (világítási szögét) egy kisebb körbe koncentrálja. Hasonló módon mint a szűkítők, annyi különbséggel, hogy méhsejtrácsnál a kör széle (ezalatt azt a területet, kört értem, amit a vaku fénye így bevilágít) lágyabb lesz.

És hol használhatjuk ezt a megoldást?

Minden olyan témánál, ahol szeretnénk a képen valamit kiemelni. A háttérrel, vagy a témát, vagy annak csak egy részletét.

Használhatjuk portrékhoz (lásd mintakép), nem csak szemből, hanem a fényképezőgépről levéve ellenfényként, hajfényként alkalmazva.

Hozzávalók:

kb. 10db fekete szívószál, egy kevés ragasztó, és szigetelőszalag

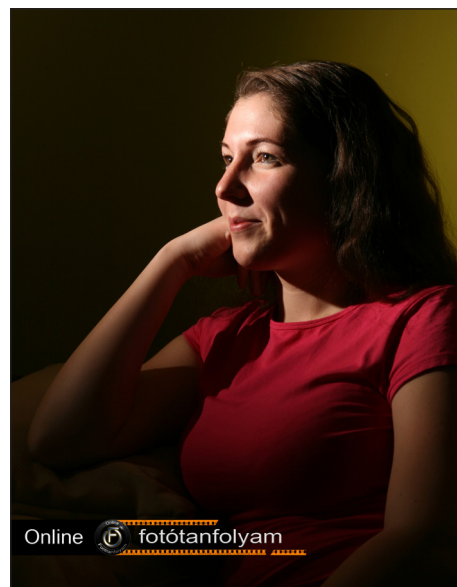
Elkészítése:

A szívószálakat feldaraboljuk, egymás mellé rakva csíkokat készítünk, vagyis összeragasztjuk, majd a csíkokat szintén egymás mellé helyezve összeragasztjuk. A tartósság kedvéért a szigetelőszalaggal körberagaszthatjuk.

Olyan méretű legyen a méhsejtrácsunk, hogy a vaku elejét teljesen eltakarja. Ha pont olyan méretűt sikerül készítenünk, mint a vaku fejének a mérete, akkor egy fekete kartonlapból egy palástot készíthetünk rá, amit ha egy kicsit hosszabbra hagyunk, akkor vaku fejre is csúsztathatjuk. Így nem kell külön egy ragasztószalaggal rögzíteni a szívószálakat.

A szívószálak hossza, átmérője:

Amint hozzákezdünk a készítéshez, máris felmerül a kérdés, milyen legyen a szívószál hossza, milyen átmérőjűt vegyünk?

A kérdések jogosak, ugyanis nem mindegy egyik paraméter sem. Ezek a tulajdonságok befolyásolják majd a vakunk fényét, és a megvilágított felület/kör átmérőjét.

Ha hosszabbra vágjuk a szívószálakat, a megvilágított felület mérete kisebb lesz. Ugyanez a hatása, ha kisebb átmérőjű szívószálakat választunk.

Fontos! A megvilágított felület mérete függ a vaku és a fotózott téma közti távolságtól is. Minél közelebb vannak egymáshoz annál kisebb lesz a kör.

Összefoglalva: minél rövidebb és kisebb átmérőjű szívószálakat használunk és minél közelebb van a vaku a témához, annál kisebb lesz a megvilágított kör átmérője.

A szívószálak színe:

Fontos, hogy fekete színűeket használjunk, mert bármilyen más színű elszínezné a vakunk fényét.

Ha ugyanezt a méhsejtrácsot elkészítjük fehér szívószálakból, körülbelül ugyanezt a világítási eredményt kapjuk. De a fehér szívószálak úgy fognak viselkedni, mint egy diffúzor (ami megszórja a fényt), vagyis a környezet több fényt fog kapni.

Mindegyik egy kis apró világító, fényforrássá is alakul.

Ennek a végeredménye: a fekete változathoz hasonlóan, szintén egy kisebb sugarú körben kapjuk a kemény fényt, de ettől a körtől távolodva a lágy csökkenő erejű fénykör nagyobb megvilágítást, nagyobb fényerőt kap (a feketéhez képest).

A kísérletező kedvűeknek mind a kettőt érdemes kipróbálni.

Ha tetszett a fotótipp, kattints ide, iratkozz fel,
és próbáld ki az Online fotótanfolyam ingyenes leckéit is!

Makró világítás a legolcsóbban

Ilyen könnyen még nem készült makró körlámpa! 10 perces szerelés és kész. A legjobb ötletek néha egy pillanat alatt születnek meg. Egy kis szerencse, találékonyság, plusz egy kevés barkácsolás és otthon is nagyszerű fotós kellékek születhetnek. Íme:

A cikkhez olyan eszközöket használtam, amelyek olcsó, egyszerű, és sokak által elérhető megoldással szolgálnak azoknak akik még nem próbálták, de szeretnék kipróbálni a makró fotózást.

Mivel az „alapobjektívek” (itt a fényképezőgéphez vásárláskor kapott olcsóbb optikákra gondolok) nem nagyon alkalmasak igazi makró fotók készítéséhez, ezért én is egy 4 dioptriás előtétlencsét használtam a képek elkészítéséhez.

Az Online fotótanfolyamban részletesen kitérünk a makró objektívekre.

Meglátni és felismerni a lehetőséget!

Még tavaly, a nyaralásra készülődve (és vásárolva) bukkantam rá, egy eredetileg sátorvilágításhoz készült ledes lámpára. Azonnal tudtam, hogy ebből világítás lesz, makró fotózáshoz.

A lámpa két sor ledes égőt tartalmaz, már eredetileg is egy lyukkal a közepén. Amikor levettem a polc-ról sejtettem, hogy ezekkel nem sok munkám lesz! És biztos ami biztos, vettem belőle kettőt.

Az egyik mindenféle barkácsolás nélkül tökéletes kompakt fényképezőgépekhez, míg a másikat egy kevés átalakítás után (tulajdonképpen csak egy nagyobb lyukat vágtam rá), tükörreflexes fényképezőgéphez szántam.

A lámpa átalakítása:

A gyári makró körlámpákat az objektív szűrőmenetére kell csatlakoztatni. Én ehhez hasonló, de egyszerűbb megoldást választottam. Olyan méretű lyukat akartam készíteni, amelyik az objektív szűrőmeneténél valamivel nagyobb, így egy kicsit hátrébb tudom elhelyezni az objektíven.

Az egyetlen fejtörést okozó feladat az volt, hogy miként vágjak szép, szabályos, nagyobb méretű, az objektívem zoomgyűrűjéhez méretezett lyukat.

- Elsőként kiszereztem a belső égősort, mert az sajnos kisebb volt mint a készítendő lyuk.
- Majd az objektív átmérőjének megfelelő méretű kört rajzoltam a lámpára.
- Ezt próbáltam meg először egy sniccerrel óvatosan, egyre mélyebbre vágva, kivágni.
- Mivel ez elég időigényes lett volna, és a kört se biztos, hogy túl szabályosra sikerült volna kivágni, úgy döntöttem egy cégtől kérek segítséget, akik lézergravírozó géppel kivágták nekem a tökéletes, szabályos kört.

– Nem volt más hátra, mint a próba. Feltöltöttel energiával (4 ceruzaelemmel), rápróbáltam az objektívre, bekapcsoltam a lámpákat és készülhettek a mintaképek.

Miért kell a makró fotózáshoz világítás?

A jobb oldali mintakép magyarázatul szolgál.

Azért, mert a makró fotók készítésénél a legtöbb esetben annyira közel kell menni az objektívvel a témánkhöz, hogy az objektív árnyékot vet a tárgyra.

Így kevés a fény a fotónk elkészítéséhez, nehezebb az élességállítás, illetve hosszabb záridőt és nyitottabb rekeszt kell használnunk.

A legrosszabb ezek közül az árnyékképződés és a nyitott rekesz. Ez utóbbi ugyanis, kisebb mélységélességet jelent az amúgy is elég kicsi mélységélesség mellett.

Ha a makró fotókhoz egy hasonló megoldású világítást használunk, akár házilag készült, akár gyári megoldást használunk, ezeket a hibákat kiküszöbölhetjük.

Tapasztalat a lámpával kapcsolatban:

Be kell, hogy valljam, a világítást én a fényképezőgéphez kapott legegyszerűbb „alap-zoom” objektívvel készítettem el, amelyet a megvásárlása óta nem nagyon használtam.

Hogy miért?

A lámpa rögzítésével nem voltam teljesen tisztában, hogy is fogom megoldani. Voltak elképzeléseim (egyszerű ragasztószalag, vagy egy mini tartólemez készítek hozzá, amit a fényképezőgépváz és az állványcsatlakozó közé fogok be, hogy tartsa a lámpát), de bíztam benne, hogy a legegyszerűbb megoldás lesz a nyerő (egyszerűen ráhúzom az objektívre), és megkönnyebbülésemre bejött! És ami fontos, többszöri használat, és próba után az objektív gumigyűrűje teljesen sértetlen maradt!

Az egyetlen problémát a fehéregyensúly jelentette. Már a lámpa első bekapcsolása után láttam, hogy a ledes világításnak kékes fénye van. Szerecsémre ez a kékes fény egyenletes. Hosszabb használat és melegedés után sem változik, és mindegyik égő ugyanolyan színű. Így a fehéregyensúly beállítása után készültek a mintaképek.

Ha tetszett a fotótipp, kattints ide, iratkozz fel,
és próbáld ki az Online fotótanfolyam ingyenes leckéit is!

Vaku táblázat használata

Hogyan kell használni a manuális vakuhoz kapott táblázatot?

Honnan tudjuk, hogy milyen rekeszt és záridőt válasszunk, ha manuális vakut használunk?

A cikkben nem a mai digitális fényképezőgépekhez készült (pl: yongno) manuális vakukról lesz szó, hanem a régi még negatív korszak manuális vakujairól.

Ma már a TTL rendszervakukkal nagyon egyszerű dolgunk van. Csak bekapcsoljuk és már dolgozhatunk is. Ha szeretnénk használhatjuk indirekt módon, vagy akár a fényképezőgépről levéve, hogy szögől beeső fényt kapjunk.

A TTL vakuk előtt is volt élet, és vakuhasználat. Ne menjünk vissza egészen a magnéziumpisztolyig (régebbi cikkünk a magnéziumpisztolyról itt olvasható), csak a negatív korszakig.

Az első nehézséget az adta, hogy ezeknek a vakuknak nem volt szabályozható a teljesítménye. A második és harmadik pedig ebből fakadóan (és persze az elektronika hiányának köszönhetően) az volt, hogy hiányzott a kommunikáció a fényképezőgéppel. Ha már volt is fénymérő a fényképezőgépben, az nem mért vakufényt. Vagyis mindent a fényképésznek kellett beállítani.

Honnan lehetett tudni, hogy milyen záridőt és rekeszt kellett használni?

A fényképészek munkáját egy kis táblázat segítette, amely a vakuk hátulján volt megtalálható. Erről lehetett leolvasni az érzékenységnek és távolságnak a függvényében, hogy milyen rekeszt kellett beállítani. A záridő, vaku használat mellett adott volt. Ezt a legtöbb esetben egy „x” jelezte, ami a leggyakrabban 1/60, vagy 1/30 záridőt jelentett.

Hogyan kellett használni a táblázatot?

A fényképezőgépen először élességet kellett állítani. Az objektívről ez után le kellett olvasni, hogy a téma és a fényképezőgép között mekkora a távolság. Az így kapott távolság és a negatív érzékenységének figyelembe vételével már le lehetett olvasni a táblázatról, hogy milyen rekeszt kellett beállítani.
PL: ISO200-as negatívval, 3 méteres távolságban f8-as rekeszt kellett választani.

ft	4	6	8	11	16	22
m	1.2	1.8	2.5	3	5	7
ISO100	F16	F11	F8	F5.6	F4	F2.8
ISO200	F22	F16	F11	F8	F5.6	F4
ISO400	F32	F22	F16	F11	F8	F5.6

www.onlinefototanfolyam.hu

Ha tetszett a fotótipp, kattints ide, iratkozz fel,
és próbáld ki az Online fotótanfolyam ingyenes leckéit is!

Külső vaku használata

Az előző cikkünkben arról írtunk, hogyan használjuk a vaku-táblázatot. Ebben a cikkben azt nézzük meg, ha van egy manuális vakunk, akkor milyen beállításokat érdemes vagy kell használni a fényképezőgépen?

Amit nagyon szeretek a digitális fotózás világában, hogy a mai (digitális) fényképezőgépekkel több lehetőségünk van a kísérletezésre, mint a régi negatívos korszakban. Pontosabban gyorsabb és könnyebb a dolgunk.

Rögtön látjuk az eredményt, és ha szükséges javíthatunk a fényképezőgép beállításain, vagy ha a gépvárról levehető vakut használunk (vagy lámpával, stúdióvakuvál világítunk) módosíthatjuk annak beállításait. Elhelyezését, távolságát, teljesítményét.

Ehhez kapcsolódóan nézzük meg, hogy milyen beállításokat érdemes vagy kell használni a fényképezőgépen?

A fényképezőgép üzemmódja:

Ebben az esetben a Manuális (M) üzemmódot kell választanunk, hiszen a fényképezőgép nem tudja, hogy egy külső vaku van hozzá csatlakoztatva. (Lámpa használata esetén, hagyatkozhatunk esetleg a fényképezőgép fénymérőjére.)

Érzékenység:

A legkisebb képzaj érdekében érdemes a legalacsonyabb érzékenységet választani. A legtöbb gép esetében ez ISO100-as érzékenységet jelent.

Zársebesség:

A fényképezőgép vakuszinkron idejét érdemes választani. Általában ez 1/125, vagy 1/250. Ettől lassabbat választhatunk, pl: 1/60, vagy 1/30, de ezzel nő a bemozdulás esélye.

Ha a vakuszinkron sebességtől gyorsabbat választunk a képünk egy része, vagy az egész kép fekete lesz.

Ha nem tudjuk a fényképezőgépünk vakuszinkron sebességét, válasszuk az 1/125-öt.

Rekeszérték:

Erre sajnos nincs pontos adat, mivel ez több mindentől függ:

- Milyen képi hatást szeretnénk. Sötétebbet, világosabbat (High-key, Low-key).
- A kívánt mélységélességtől.
- A vaku teljesítményétől (kulcsszámától).
- A vaku és tárgy közötti távolságtól.

Így marad a próba utáni beállítás. Vagyis ha a képünk túl világos, a rekeszt zárjuk, ha a kép túl sötét a rekeszt nyitnunk kell.

Ha a rekeszt nem szeretnénk elállítani (pl: a mélységélesség miatt) akkor:

- vagy a vaku teljesítményét kell növelnünk/csökkentenünk,
- vagy a tárgyhoz képest egyszerűen közelebb – távolabb tennünk.

Ha tetszett a fotótipp, kattints ide, iratkozz fel,
és próbáld ki az Online fotótanfolyam ingyenes leckéit is!

Fényerő szabályozás lámpánál

“Állandó fényerejű lámpát szeretnék használni. Hogyan tudom szabályozni a fény erejét?” Erre, és egy pár ezzel a témával kapcsolatos kérdésre szeretnék egyszerű megoldást és választ adni.

Műtermi vakuknál, lámpáknál nagyon egyszerű a fény mennyiség szabályozása. A vakun beállítjuk a kívánt teljesítményt, majd ha az expozíciónk nem tökéletes, növelhetjük vagy csökkenthetjük a teljesítményt, sőt még a fényképezőgép rekeszén is változtathatunk.

Azonban egy fix teljesítményű lámpánál vagy vakunál nincs ilyen lehetőségünk. Ráadásul, ha a rekeszrel más terveink vannak, pl.: kisebb mélységélesség, és azon nem szeretnénk változtatni, akkor más megoldást kell keresnünk.

A következő egyszerű megoldások nem csak lámpáknál használhatóak, hanem olyan vakuknál is, ahol nincs lehetőségünk szabályozni annak teljesítményét. Például a villanaj körténél.

Mindkét megoldás végtelenül egyszerű. Nem a lámpa, vagy vaku fényerejét, teljesítményét kell szabályozni (csökkenteni, növelni), hanem a fotózáshoz szükséges fény mennyiségét!

Erre két egyszerű megoldás is lehet:

1. A lámpát, vagy vakut messzebb visszük az alanyunktól,
2. vagy egy áteresztő lapot, például egy áteresztő ernyőt, vagy pauszpapírt teszünk a vaku, vagy lámpa elé.

- Az első megoldás előnye, hogy könnyen és pontosan lehet vele dolgozni.
- A második megoldás előnye, hogy a pausz papír, vagy az áteresztő ernyő lágyítja a fényünket.

Hátránya ugyanakkor, hogy nem pontosan szabályozható, és a fény mennyiségünk beállítását végső soron ugyanúgy a lámpa/vaku távolságával tudjuk majd pontosan beállítani.

Tulajdonképpen ugyanahhoz a megoldáshoz jutottunk mindkét esetben. De vannak helyzetek, ahol csak a második megoldás jöhet szóba. Ilyen például ha a háttérrel szeretnénk megvilágítani, de nincs elegendő hely a lámpa/vaku mozgatására. Ilyenkor jöhet szóba az áteresztő lap, vagy fólia.

Mennyit kell mozgatni, közelebb vagy hátrább vinni a lámpát?

Ezt csak próba képek alapján tudjuk meghatározni.

A mi mintaképünkénél, az első és ötödik kép között a lámpa elhelyezésében másfél méter távolságkülönbség van. Vagyis teljesítményétől függően nem kell nagy távolságú mozgatásra gondolni.

Ha tetszett a fotótipp, kattints ide, iratkozz fel,
és próbáld ki az Online fotótanfolyam ingyenes leckéit is!

Takács József
Miskolc